

Landskap: Småland
 Härad: Frimervald
 Socken: Jät
 Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Lenny Danielson
 Adress: Skutsvärd gård
 Berättat av: Flera
 Född år: obekant; obekant

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Lunds Universitets Folkminnesarkiv

L. U. F. 30

Lund.

Vaka för att se den tillkommande.
 Se gamla talor om, och även i min ungdom
 var det vanligt att vaka midsomnarsaftons-
 nat, och det kallades för "messa-mässvaka."
 Flickor och pojkar brukade vaka tillsammans,
 men var det frågan om att få se sin till-
 kommande make så vakade en eller två
 och högst tre tillsammans, men då skulle
 de tja g' tala eller skratta sen solen gått
 ner till efter kl. Tolv på natten. Se skulle
 då ligandes gå till en vattenkälla som rin-
 ner i norr, ligandes förstås där skulle de
 pots

Skriv endast på denna sida!

2

ACC. N:R M. 6643 : 2.

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielson
 Härad: Finnevald Adress: Knutsård gård Jät
 Socken: Jät Berättat av: Maria Andersson
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1891 i Väckelsång

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sitta till ett slagit tolv, då kom den som skulle bli den blivande maken eller sva-kan och passerade förbi. Det berättades att om den var död så kom en vit skepnad och skulle den dö under året som satt där så kom det ej någon. Strax härintill den andra sidan än finnes en källa som rin-ner i nor den kallas för Bergaträllan den är stensatt som en breen, och vattnet tager ej slut där. Vad jag nu skall tala om har jag muntligen hört av "Fröken Annasens" Mia (Karl Anderssons Maria) hon var handla-remora här i Jät och även vetebrödbageriska, hon var född här intill den andra sidan av

forts

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 6643:3.

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielsson
 Härad: Treneröd Adress: Treneröd gård Jät
 Socken: Jät Berättat av: Maria Sunderson
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1841 i Väckelsång

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

aggaa i Väckelsånga socken, hon och en flicka
 till Namn Linda Vretström gick till nämnda källa
 en midsommarafton för att få se sina till-
 kommande, då satt där tysta och ligande till
 Tolustaget, och mycket riktigt fick hon se en
 kort skymta förbi; han var klädd i grå byxor
 och svart käng, hon sade att han var
 likadant klädd första gången hon såg ho-
 nom, den andra såg ingenting, men hon
 dog också innan nästa midsommar, detta
 har hon själv talat om för mig. Det var
 mest flickor som vakade så, Midsommars-
 natt skulle de också sova på nio blomster
 vars alla namn började på samma bokstav

Skriv endast på denna sida!

part

4

ACC. N:R N. 6643: 4.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Jenny Joniesson

Härad: Tranevåld

Adress: Frutsegård Jät

Socken: Jät

Berättat av: sig själv

Uppteckningsår: 1940

Född år 1880 i Frågnvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

tre, vatten, vial, vinda, o.s.v. Sen skulle di' tän
 ka på en gosse den di' ville ha, drönde di'
 sen om den så blev det den tillkommande
 Nyårsnatt skulle di' också utrona sin till-
 kommande och även få veta om han var en
 sjuvare eller en nykter kar, även då skulle
 di' gå till sängs så skulle di' äta upp en stor
 sill från huvud till stjärt med inkraus
 och att sen skulle di' sätta två glas vid sin
 säng det ena med vatten i och det andra tomt
 vid tolvslaget på natten kom den di' skulle
 ha tog han då vattenglasets så var det en
 "fyllekonn" tog han det tomma så var han
 fots

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 6643:5Landskap: SmålandUpptecknat av: Jenny JonssonHärad: FinnevaldAdress: Tvetsgård JätSocken: JätBerättat av: de gamlaUppteckningsår: 1940Född år obekant, skänd sakenLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

en mykter man. I min ungdom gick en såger
om en flicka som åt sig och satt glas vid
sin sång och gjort som föruet talats om på
natten såg hon en man och på morgonen låg
det en laggekniv i hennes rum, hon tog va-
ra på den och gömde den. När sen tiden
kom att hon skulle gifta sig så blev det
med den man som hon sett på myärs-
natten. De gifta sig och blev lyckliga, då
hon fött sitt första barn så bad hon honom
gå upp på vinden efter något i Linneväg
som låg i en kista, där fann han sin kniv
han tog den med sig ner, och sade till sin
maka där fann jag min kniv, han sade

forts

6

ACC. N:R

M. 6643:6.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Jenny Danielson

Härad:

Kinneröd

Adress:

Knutrofsård gård

Socken:

Gård

Berättat av:

de gamla

Uppteckningsår:

1940

Född år

obekant; okänd saken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Till henne om du hade varit här jag plä-
gades den natten då jag glömde kniven
så hade du inte tagit den, men nu skall
du dö för den och han skär ihjäl henne
så förmätas sägnen, och så har gamla
talat om det. Vidare förmätas sägnen från
de gamla att en flicka eller gosse skulle
söpa golvet nyårsafton sen skulle di
gå till en vägkorsning där som vägen
gick på fyra håll där skulle di kasta
ett sopan och sen stå där till kloten
nyårsnat tills där kom någon och gick
färdig, samma man som den förste bar
som gick där fram skulle den tillkommande
ferts

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 6643:7.

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielsson
 Härad: Skinneråld Adress: Knutsågård
 Socken: Jät Berättat av: min sjölv
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Östarpvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

heta. Samma förhållande var det när di
 hittade en ärtbaga som var över tolv årtor i
 då skulle di lägga den över en dörr, samma
 namn som den var som gick först genom dör-
 ren så skulle deras tillkommande heta.

Samma var det när di hittade ett helt sädes-
 horn i en brödkaka då skulle di taga det och
 lägga över dörren så fick di som förestående
 reta den tillkommandes namn. Men tillsitt
 skall jag tala om när vi kokade kärleksgröt
 som jag sjölv var med år 1894. Vi var tre
 flickor alla tre skulle elda upp spisen, alla
 tre sätta på pannen, alla tre slå i tre matske-
 dar vatten, alla tre lägga i tre matskedlar

Skriv endast på denna sida!

forts

8

ACC. N:R

M. 6643:8.

Landskap:

Småland

Upptecknat av

Jenny Jonsson

Härad:

Kriemhald

Adress:

Knutsgård Jät

Socken:

Jät

Berättat av:

mig sjelva

Uppteckningsår:

1940

Född år

1880 i Kralpsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

salt, alla tre hålla i veipen, och vipsa i tre mat-
skedar mjöl. När vi skulle äta ur gröten så
skulle vi alla tre hålla i skederna och ha tre
skedar var. Men så fick vi inte tala och
inte skratta under tiden som vi kokte och
ät gröten, och sen skulle vi gå tiggandes i säng-
vad vi sen drömde om, det skulle gå i full-
bordan. Den ena flickan Kristina drömde att
fadret till kreaturen tog slut vilket slog in.
Den andra flickan Anna drömde att hennes
bror var död och följde honom till groven
vilket slog in efter två år. Och jag den
tredje drömde att vi var många som var ute
i en hage och dansade under en stor ljök

forts

Skriv endast på denna sida!

9

ACC. N.R. M.6643:9

Landskap: Småland
 Härad: Leinewald
 Socken: Jät
 Uppteckningsår: 1940
 Upptecknat av: Jenny Danielsson
 Adress: Fruutsagård Jät
 Berättat av: min syster
 Född år 1880 i Gröfsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och där kom en pojke som var klädd i en
 grå kostym och bjöd mig till dans, och det
 gick även i fullbordan. År 1902 kom jag hit
 till Jät och midsommarafton 1903 kom sam-
 ma pojke som jag såg i drömmen han var
 då klädd i grå kostym och bjöd upp mig
 till dans det var vid en vägkorsning av tre
 vägar kallat för "Bröstukilen" och där stod
 och står än idag en stor björk. Den pojken
 och jag gjorde bekantskap den kvällen och
 blev gifta år 1911 han heter Wilhelm Danielsson.
 På denna sed att sitta och vaka för sin
 tillkommande kallades för festmövaka
 och festmansvaka. Fick di ingenting se, och
 forts

ACC. N:R

No. 6643:10.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Jenny Danielsson

Härad: Tennevad

Adress: Brunnsgård gård

Socken: Gät

Berättat av: de gamla

Uppteckningsår: 1940

Född år okänt i okänd socken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ingen kom när di vakade så var ingen make eller maka skapad till dem, eller skulle di också själva dö under året.

Sägner förmälar från de gamla att de kan de även gå "midsommarsgång" (midsommarsgång) för att få kunskap om sin tillkommande, den fröjhe eller flicka som ville veta det skulle sitta instängd i ett mörkt rum ett dygn, di fick inte se eld eller ljus, inte vatten, inte se solen gå ner, inte tala inte skratta.

När solen gått ner fick di gå ut, först skulle di binda sig en krans av löv och nio slags blommor med namn av samma bokstav till begynnelsord, den krans skulle di bära

Skriv endast på denna sida!

forts

ACC. N:R

M. 6643 : 11.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Jenny Danielson

Härad:

Finneröald

Adress:

Knutsgård Jät

Socken:

Jät

Berättat av:

de gamla

Uppteckningsår:

1940

Född år

okänt i okänd socken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

gå sig, först skulle di gå över sju mans
 gården, sedan skulle di gå till en korsväg
 och sätta sig där, de fick inte tala eller
 tala med någon människa, inte se sig till
 baka. Där skulle di sitta tills det kom nå-
 gon och gick förbi, en karl för flickan, och
 en flicka för karlen. Som den människa
 hetade som först gick där förbi så skulle
 deras tillkommande hetas, som tiden nu är
 med trafiken så hade det varit svårt,
 men för i tiden när alla gick och någon
 åkte efter häst så hände alla "socknaboarna
 te varandra" därför viste di också vad di
 hetade, och var det någon "utansocknabo"

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Småland
 Härad: Kinnared
 Socken: Jät
 Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Jenny Danielsson
 Adress: Knutsgård Jät
 Berättat av: de gamla
 Född år: okänt okänd socken

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

som gick där fram. så tog di seda på
 vad den hetade, ty di fick inte tala förr
 än kl hade slagit tolv på natten, och gick
 där inte någon förbi så skulle di ingen
 ha, var personen död gick liksom förbi.
 Samma förhållande var det om di kunde
 säkra tretton vita hästar på nio dygn
 den som di sen först mötte på en väg
 så skulle den tillkommande ha som
 ma namn som den hade som di mötte.

Jät, juli 1940
 Jenny Danielsson.